

Bireysel Gelişim İnisiyatifi Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Ahmet Akın¹ Gazanfer Anlı²

Özet: Bu araştırmanın amacı Bireysel Gelişim İnisiyatifi Ölçeği'nin (BGİÖ; Robitschek, 1998) Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Araştırma 336 lise son sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Dilsel eşdeğerlik çalışmasında, BGİÖ'nün Türkçe ve orijinal formlarında bulunan maddeler arasındaki korelasyon katsayıları .72 ile .82 arasında bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizinde 9 maddenin toplam varyansın %37'sini açıkladığı ve maddelerin tek boyutta toplandığı görülmüştür. Ölçeğin faktör yükleri .48 ile .70, madde toplam korelasyonu katsayıları ise .37 ile .57 arasında sıralanmaktadır. Doğrulayıcı faktör analizinde tek boyutlu modelin iyi uyum verdiği görülmüştür (RMSEA=.055, NFI=.96, CFI=.98, IFI=.98, GFI=.97, AGFI=.94). Uyum geçerliği çalışmasında bireysel gelişim inisiyatifinin öz-sevecenlik, paylaşımların bilincinde olma ve bilinçlilik ile pozitif ilişkili olduğu saptanmıştır. BGİÖ'nün iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .90, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .94 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar BGİÖ'nün Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Bireysel gelişim inisiyatifi, geçerlik, güvenilirlik, uyarlama

Abstract: *Adaptation of the Personal Growth Initiative Scale.* The study of validity and reliability. This study investigated the validity and reliability of the Turkish version of the Personal Growth Initiative Scale (PGIS; Robitschek, 1998). The sample of study consists of 336 high school students. Results of language equivalency showed that the correlation coefficients between Turkish and English forms ranged from .72 to .82. Results of exploratory factor analysis showed that the 9 items loaded on one factor. The total variance explained was 37% and factor loadings ranged from .48 to .70. Fit index values of the model were RMSEA=.055, NFI=.96, CFI=.98, IFI=.98, GFI=.97, AGFI=.94. For concurrent validity the correlations between PGIS and Self-compassion Scale were calculated. PGIS was found positively related to self-kindness, awareness of common humanity, and mindfulness. The internal consistency reliability coefficient of the scale was found as .90 and the test-retest reliability coefficient was found as .94. Also the corrected item-total correlations ranged from .37 to .57. These results demonstrate that this scale is a valid and reliable instrument.

Keywords: Personal growth initiative, validity, reliability, adaptation.

Giriş

Pozitif psikoloji, insanların nasıl mutlu olduğunu, ne kadar özgeci olduğunu, sabır, hoşgörü, bilgelik ve özgünlük gibi bireyin başarılı ve işlevsel olmasına katkıda bulunacak özelliklere ne düzeyde sahip olduklarını incelemektedir (Gillham ve Seligman, 1999; Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000). Yaşamımızda kendimizle ilgili bazı şeyleri değiştirme noktasında bizi harekete geçiren olaylar yaşayabiliriz. Bu olayların bazıları bizi utandıran veya hoşlanmadığımız davranışlarımızı farketmek gibi içsel kaynaklı olabilmektedir. Bazıları ise birinin bize yaşamımızda birşeyleri değiştirmemiz gerektiğini belirtmesi gibi dışsal kaynaklı olan olaylardır. Bu olayların bazı insanların kendini değiştirmesini düşünmeye yol açması olası iken diğerleri için aynı etkiyi yapmayacak ve söz konusu özellik ve davranışlarımıza daha sıkı bağlanmamıza yol açabilecek şekilde kişiliğimizi tehdit edebilecektir. Diğer bireyler ise hala değişmesi gerekenin kendi olduğunu algılayamaz aksine diğer insanların veya dünyanın değişmeye ihtiyacı olduğunu hissedebilir (Robitschek ve ark., 2009).

Yukarıda sözü edilen değişimle ilgili kavramlardan biri bireysel gelişimdir. Geise (2008) bireysel gelişimi; uyumlu olarak davranışlarda, düşüncelerde ve duygularda yaşanan değişimin öznel deneyimi olarak tanımlamıştır. Bireysel gelişim; bireyin kendini anladığı, farkındalık kazandığı bir süreçtir ve sonuçta bu deneyim bireyin duygu, inanç, tutum, davranışlarında değişim sağlamaktadır (Wright ve ark., 2006). Bireysel gelişim; amaçlı olan veya olmayan süreçlerin sonucu olarak ortaya çıkabilir (Robitschek, 1999). Bireysel gelişim amaçlı olduğunda, birey değişimin meydana geldiğinin ve etkin bir şekilde süreçte katıldığının tam anlamıyla farkında olmaktadır. Bu değişim bireyin günlük ortamında üstünlük kurarak

¹ Ahmet Akın, Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Psikolojik danışmanlık ve rehberlik ABD, aakinsakarya.edu.tr

² Gazanfer Anlı, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Psikolojik danışmanlık ve rehberlik ABD

şekillenebilir veya engeller ve karşı çıkmalarla süregelen yüksek dirence rağmen ortaya çıkabilir. Bireysel gelişim, çeşitli yaşam deneyimleri sonucu meydana gelebilir, bir travma yaşamak veya liderlik konferanslarına katılmak gibi (Geise, 2008). Örneğin, meslek seçimlerinden memnun olmayan insanlar, iş dünyasında daha iyi bir yer edinmek için kendini keşfetmeyle daha etkin bir şekilde ilgilenebilmektedir (Robitschek, 1998). Diğer yandan bireysel gelişime bireyin her gün piyano çalmaya zaman ayırma veya üç mil koşma gibi dinamik olarak katıldığı etkinlikler de örnek verilebilir. Bazı bireyler değer verdikleri bu yeterlik, yetenek ve nitelikleri elde etmek için öz bilinçli olarak kendileri üzerinde çalışır (Geise, 2008).

Bireysel Gelişim İnisiyatifi (BGİ; Robitschek, 1998), gelişimi kazanmaya çalışma sürecine etkin ve amaçlı katılım doğrultusundaki yönelim olarak tanımlanan bilişötesi bir yapıdır (Martin, 2009; Ryff ve Keyes, 1995). Bilişsel ve davranışsal bileşenler içeren bireysel gelişim inisiyatifine (Robitschek, 1999, 2003) sahip olan bir birey, gelişim için olası alanları belirlemek ve gelişim deneyimlerini gözlemek için geçmiş, şimdi ve gelecek deneyimlerini eleştirel bir biçimde değerlendirebilir. Ayrıca bu bireylerin bireysel gelişim için önemli görülen deneyimleri araştırması olasıdır (Martin, 2009). Bireyin nasıl değişeceğini bilmesi ve değişimin olası olduğuna inanması bilişsel bileşenlere, değişim sürecini kabullenip ilk adımı atması davranışsal bileşenlere örnek olabilir (Robitschek ve Keyes, 2009).

Görünürde bireysel gelişim inisiyatifi en çok bireysellik ile ilgili olduğu izlenimini verebilir, çünkü özellikle batı kültürleri bağımsız düşünce ve davranışa önem vermektedir. Ama bireysel gelişim inisiyatifi Amerika Birleşik Devletleri'ndeki baskın Avrupa Amerikan kültürün tersine toplumu, ailenin esenliğini, dayanışmayı önemseyen kollektivist kültürlerle de oldukça ilgilidir. Örneğin; Meksikalı bir erkek birey, ailesine onur getirecek yolda gelişmeyi tercih edebilir. Bireyci ve kollektivist kültürün her ikisinde de gelişim bilinçli, amaçlı ve öz yönelimli olurken gelişim motivasyonları kültürden kültüre değişim gösterebilir (Robitschek, 2003).

Bireysel gelişim inisiyatifi başarı ve öz etkinlik kavramlarıyla karıştırılmamalıdır (Robitschek, 2002). Öncelikle bireysel gelişim kavramı başarının içinde yer almamaktadır. Stajyer danışmanlar danışmanlarıyla belli bir düzeyde bağlantı kurmak için kişisel olarak gelişime ihtiyaç duyarlar ama etkili düzeyde iletişim kurabilmeleri için özel danışmanlık becerilerini öğrenmeleri gerekir. Bu becerileri öğrenmek bireysel gelişim değildir. İkincil olarak, kişi bireysel gelişim için yüksek düzeyde öz etkinliğe sahip olsa bile bu, bireysel gelişim inisiyatifinin inanç, tutum ve değerler gibi sadece bilişsel olan süreçlerini kapsar (Robitschek, 1998, 2002; Ryff ve Keyes, 1995). Ayrıca bireysel gelişim inisiyatifi öz etkinlikte bulunmayan, gelişim alanları karşısında bu bilişleri uygulayan davranışsal öğeyi de içermektedir (Robitschek, 1998, 2002).

Bireysel gelişim ve bireysel gelişim inisiyatifi kavramlarını içeren bireysel gelişim yönelimi aile işlerliği ve psikolojik sıkıntı arasındaki ilişkiye aracılık etmiştir. Robitschek ve Kashubeck (1999) bireysel gelişim yöneliminin psikolojik sıkıntıyı önleyici, azaltıcı ve hatta tamamen giderici etkiye sahip olabileceğini belirtmişlerdir. Sıkıntının bir kaynağı bireyin kendisiyle ilgili çelişkili inanışlarını içeren öz tutarsızlıktır. Bireysel gelişim inisiyatifi ile öz tutarsızlık negatif yönde ilişkilidir. Yüksek düzeyde bireysel gelişim inisiyatifi olan bireylerin düşük düzeyde öz tutarsızlık, depresyon ve üzüntü, yüksek düzeyde sakinlik yaşadığı gözlenmiştir. Ayrıca bireysel gelişim inisiyatifinin sosyal anksiyete ve neşelilik üzerinde doğrudan olumlu bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur (Hardin, Weigold, Robitschek, ve Nixon, 2007).

Bireysel gelişim inisiyatifi yüksek olan bir birey, stresli yaşam konusunda deneyimlerinden öğrenmeyi ve değişmek için çabalayarak problemlerin üstesinden gelmeyi seçebilir. Bireysel gelişim inisiyatifi düşük olan birey ise algılanan öz farkındalık düzeyini geliştirmeyi hedeflemeyebilir ve bunun yerine daha iyi hissetmeyi kolaylaştıracak temel duygusal düzeylere geri dönmeyi isteyebilir (Martin, 2009). Böylece yüksek düzeyde bireysel gelişim inisiyatifine sahip olan bireyler sadece sıkıntılarının etkilerini çabucak farketmekle kalmaz ayrıca bu bireylerin, sıkıntılarını uyumlu yollarla azaltacak etkin ve amaçlı süreçlere katılması daha olasıdır. (Robitschek ve Cook, 1999).

Robitschek ve Keyes'in (2009) araştırması bireysel gelişim inisiyatifi akranlarına göre daha yüksek olan lise öğrencilerinin kendilerini daha çok kabul ettiklerini, daha işlevsel yaşam amaçlarına sahip olduklarını, diğer bireylerle daha iyi ilişkiler geliştirdiklerini, çevreleri üzerinde daha fazla kontrole sahip olduklarını, günlük seçimleri ve yaşamları göz önüne alındığında yüksek derecede özerklik duygusuna veya kendini yönetebilme becerisine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca bu bireylerin çevreleriyle daha sağlıklı ilişkiler kurdukları, kişiler arası ilişkilerde daha anlayışlı oldukları ve kendi dünyasındaki insanlara karşı olumlu bakış açısına sahip oldukları görülmüştür (Robitschek ve Keyes, 2009; Robitschek, 1998). Lise genellikle öğrencileri kariyer seçimi, yakın ilişkiler, arkadaş ve yaşam çevresi ile ilgili önemli kararlar vermeye zorlarken bir yandan da anlamlı bir yaşam meydana getirmek için gerekli olan bireysel gelişim inisiyatifi ve bağımsızlığı geliştirecek en önemli yolları bu bireylere sunmaktadır (Stevic ve Ward, 2008).

Bireysel gelişim inisiyatifi terapide kullanışlı olabilir çünkü danışanın öteden beri içinde olan veya danışma sürecinde geliştirilebilen kazançları ele alarak danışana ve bireysel gelişim inisiyatifi sürecinde olan danışmana odaklanır (Robitschek, 1998). Danışma konusunda süpervizör, bir stajyer danışmanın bireysel gelişim inisiyatifi düzeyini değerlendirebilir ve bunu kişisel gelişimi destekleme ve yükseltmede bir araç olarak kullanabilir. Dahası, kişinin bireysel gelişim inisiyatifi düzeyini değerlendirmek süpervizör, terapist ve danışanların daha kolay bir şekilde gelişime ihtiyacı oldukları alanları, bireysel gelişime ilişkin amaçlara ulaşma potansiyellerini ve bireysel gelişimin ne hızda kazanılacağını belirlemesini sağlar (Robitschek, Foreman, Burnett, ve Whittaker, 2002). Bireysel gelişim inisiyatifi ölçeği bireylerin yaşamlarındaki yeni görev veya zorluklara karşı gelişim yönelimli bir yaklaşım öğrenip öğrenmediklerini değerlendirmede bir ölçü olarak kullanışlı olabilir (Robitschek, 1998). Ayrıca bireysel gelişim inisiyatifi ölçeği bir danışma programına girmeyi tasarlayan öğrencileri elemeye de yararlı olabilir (Agostinelli, 2005).

Robitschek'in (1998) araştırması içsel kontrol odağı ve atılganlığın bireysel gelişim inisiyatifi ile pozitif, dışsal kontrol odağının ise negatif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bireysel gelişim inisiyatifi farkında ve amaçlı olan gelişimle pozitif, farkında ve amaçlı olmayan gelişimle negatif yönde ilişkilidir. Bireysel gelişim inisiyatifi amaçlı gelişim farkındalığı, eşitlikçi cinsiyet rolleri, risk alma davranışı, öz etkinlik ve çok boyutlu psikolojik iyi olma (psikolojik, duygusal ve sosyal iyi olma) ile pozitif yönde ilişkilidir (Ogunyemi ve Mabekoje, 2007; Robitschek, 1998, 1999; Robitschek ve Kashubeck, 1999; Shorey, Little, Snyder, Kluck ve Robitschek, 2007). Brink'in (2008) araştırmasında bireysel gelişim inisiyatifi ile yaşam doyumu arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Robitschek ve Cook'un (1999) araştırmasına göre ise yüksek düzeyde bireysel gelişim inisiyatifi olan üniversite öğrencilerinin daha çok çevresel araştırma ile uğraşması ve daha belirgin mesleki kimliğe sahip olması olasıdır.

Bireysel Gelişim İnişiyatifi Ölçeği (BGİÖ; Robitschek, 1998). 6'lı Likert (1 kesinlikle katılmıyorum-6 kesinlikle katılıyorum) türü bir ölçme aracı olan BGİÖ 9 maddeden oluşmakta ve katılımcılardan her bir maddede yer alan açıklamaya katılma oranlarını belirlemeleri istenmektedir. Ölçekte yer alan tüm maddelerin puanları toplanarak toplam bir bireysel gelişim inisiyatifi puanı elde edilebilmektedir. Ölçekteki puanların ranjı 9 ile 54 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireyin bireysel gelişim inisiyatifi düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 350 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. BGİÖ'nün iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları .78 ile .92 arasında, sekiz hafta arayla elde edilen test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .74 olarak bulunmuştur (Robitschek, 1998, 1999). BGİÖ'nün ölçüt bağımlı geçerliğini inceleyen araştırmalarda (Martin, 2009; Robitschek 1998, 1999), bireysel gelişim inisiyatifinin gelişim, güvengenlik ve içsel kontrol odağı ile pozitif, dışsal kontrol odağı ve gelişim için çaba harcamama ile negatif ilişkili olduğu görülmüştür. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen sonuçlar BGİÖ'nün geçerlik ve güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir. Bu araştırmanın amacı BGİÖ'yü Türkçeye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir.

Yöntem

Çalışma Grubu

BGİÖ'nün Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik analizleri iki çalışma grubundan elde edilen veriler üzerinde gerçekleştirilmiştir. İlk grup 336 lise son sınıf öğrencisidir. Ayrıca ölçeğin test-tekrar test çalışması için bu gruptan 111 öğrenciye ölçek dört hafta arayla tekrar uygulanmıştır. Uyum geçerliği için yine bu gruptan elde edilen veriler kullanılmıştır. İkinci çalışma grubunu ise ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasının yürütüldüğü 68 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Öz-duyarlık Ölçeği: Neff (2003) tarafından geliştirilen Öz-duyarlık Ölçeği; öz sevecenlik, öz yargılama, paylaşımların bilincinde olma, izolasyon, bilinçlilik ve aşırı özdeşleşme şeklinde altı alt ölçekten oluşmaktadır. Yirmi altı maddeden oluşan ve 5'li Likert tipi bir ölçme aracı olan Öz-duyarlık Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışması ile geçerlik ve güvenilirlik analizleri Akın ve arkadaşları (2007) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin dilsel eş değeri sonuçları, İngilizce ve Türkçe formlarından elde edilen puanlar arasındaki korelasyonların alt ölçekler için .87 ile .94 arasında sıralandığını göstermiştir. Doğrulayıcı faktör analizinde, uyum indeksi değerlerinin $\chi^2 = 779.01$, $N = 633$, $sd = 264$, $p = 0.00$, $RMSEA = .056$, $NFI = .95$, $CFI = .97$, $IFI = .97$, $RFI = .94$, $GFI = .91$, $SRMR = .059$ olduğu bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .41 ile .88, iç tutarlılık güvenilirlik kat sayıları .72 ile .80 ve üç hafta arayla yapılan test tekrar test güvenilirlik kat sayıları ise .56 ile .69 arasında değişmektedir.

İşlem

BGİÖ'nün Türkçeye uyarlanması sürecinde öncelikle ölçeği geliştiren Christine Robitschek ile elektronik posta yoluyla iletişim kurulmuş ve ölçeğin uyarlanabileceğine ilişkin gerekli izin alınmıştır. İlk aşamada ölçeğin İngilizce formu, iyi düzeyde İngilizce bilen 2 öğretim üyesi tarafından Türkçeye çevrilmiş ve Türkçe formlar geri tercüme edilerek Türkçe ve İngilizce formlar arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Daha sonra Türkçe form anlam ve gramer açısından incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Ardından denemelik Türkçe form psikolojik danışma ve rehberlik alanında yüksek lisans yapan olan 5 öğrenciye inceletilerek görüşleri doğrultusunda bazı değişiklikler yapılmıştır. BGİÖ'nün geçerlik çalışması olarak yapı ve uyum geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Uyum geçerliği için ise BGİÖ ile Özduyarlık Ölçeği arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır. BGİÖ'nün güvenilirliği iç tutarlık ve test-tekrar test yöntemleriyle, madde analizi ise düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için SPSS 13.0 ve LISREL 8.54 (Jöreskog & Sorbom, 1996) programları kullanılmıştır.

Bulgular**Dilsel Eşdeğerlik**

BGİÖ'nün dilsel eşdeğerlik çalışmasından elde edilen bulgular, Türkçe ve orijinal formda yer alan maddeler arasındaki korelasyon katsayılarının .72 ile .82 arasında değiştiğini, ölçeğin bütünü için dilsel eşdeğerlik puanının ise .83 olduğunu göstermiştir. Her bir maddenin dilsel eşdeğerlik puanları Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. BGİÖ Maddelere göre Dilsel Eşdeğerlik Bulguları

Madde No	r	Madde No	r
1	.72	6	.80
2	.78	7	.75
3	.79	8	.78
4	.78	9	.82
5	.72		

Yapı Geçerliği

Açımlayıcı Faktör Analizi. BGİÖ'nün yapı geçerliği için yapılan AFA'da öncelikle örneklem uygunluğu (sampling adequacy) ve Barlett Sphericity testleri incelenmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğu için KMO .60'dan yüksek ve Barlett testinin anlamlı çıkması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2004). Bu çalışmada KMO örneklem uygunluk katsayısı .82, Barlett Sphericity testi χ^2 değeri ise 665,102 ($p < .001$, $df=36$) bulunmuştur. Robitschek (1998) tarafından geliştirilen BGİÖ tek boyutlu olduğu için, AFA'da asal eksenlere göre döndürülmüş temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda toplam varyansın %37.37'sini açıklayan, 9 maddeden oluşan ve özdeğeri 3.36 olan tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. 9 maddenin faktör yükleri .48 ile .70 arasında sıralanmaktadır. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerine, ortalamalarına ve standart sapmalarına ilişkin puanlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. BGİÖ Maddelerine ait Faktör Yükleri, Ortalamalar ve Standart Sapmalar

Madde No	Faktör Yüğü	\bar{X}	Ss
1	.59	4,16	1,58
2	.70	4,42	1,41
3	.65	4,57	1,45
4	.58	4,74	1,42
5	.67	4,93	1,30
6	.55	3,86	1,61
7	.60	5,03	1,35
8	.48	3,94	1,58
9	.65	4,50	1,53

Doğrulamalı Faktör Analizi. BGİÖ'nün yapı geçerliği için ölçeğin orijinal formunda bulunan faktörlerin doğrulanması amacıyla DFA uygulanmıştır. Yapılan DFA'da modelin uyum indeksi değerleri $\chi^2= 46.56$, $df= 23$, $p= 0.00255$, $RMSEA=.055$, $NFI=.96$, $CFI=.98$, $IFI=.98$, $GFI=.97$ ve $AGFI=.94$ olarak bulunmuştur. Bu uyum indeksi değerleri modelin iyi uyum verdiğini göstermektedir (Hu & Bentler, 1999).

Uyum Geçerliği

Uyum geçerliği için BGİÖ ile Öz-duyarlık Ölçeği arasındaki ilişkiler hesaplanmıştır. İki ölçek arasındaki korelasyon katsayılarını ve betimsel istatistikleri gösteren bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. BGİÖ ile Öz-duyarlık Ölçeği Arasındaki İlişkilere Yönelik Korelasyon Tablosu

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7
1. Öz-sevecenlik	—						
2. Öz-yargılama	-.01	—					
3. Paylaşımların bilincinde olma	.48**	.12**	—				
4. İzolasyon	.06	.61	.11	—			
5. Bilinçlilik	.64**	.06	.48**	.04	—		
6. Aşırı özdeşleşme	-.05	.59**	.14**	.65**	-.01	—	
7. Bireysel gelişim inisiyatifi	.37**	-.04	.15**	-.02	.28**	-.08	—
Ortalama	15,76	14,27	12,25	12,59	12,93	12,13	40,08
Standart Sapma	4,28	4,75	3,39	3,67	3,48	3,95	8,05

** $p < .01$

Tablo 3'te görüldüğü gibi bireysel gelişim inisiyatifi, öz-sevecenlik ($r=.37$, $p<.01$), paylaşımların bilincinde olma ($r=.15$, $p<.01$) ve bilinçlilik ($r=.28$, $p<.01$) ile pozitif ilişkili bulunmuştur.

Madde Analizi ve Güvenirlik

BGİÖ'nün maddelerinin, toplam puanı yordama ve ayırt etme gücünü belirlemek amacıyla, madde analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin düzeltilmiş madde-test korelasyonlarının .37 ile .57 arasında sıralandığı görülmüştür. BGİÖ'nün iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı .90, test-tekrar test güvenirlilik katsayısı ise .94 olarak bulunmuştur. Bulgular Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4. BGİÖ Düzeltilmiş Madde-test Korelasyonları

Madde No	r_{jx}	Madde No	r_{jx}
1	.44	6	.43
2	.57	7	.45
3	.51	8	.37
4	.43	9	.53
5	.53		

Tartışma

Bu çalışmada Robitschek (1998) tarafından geliştirilen BGİÖ'nün Türkçeye uyarlanması ve Türkçe formun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yürütüldüğü gruplar sayı bakımından istatistiksel analizlerin gerektirdiği yeterliliktedir. Ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasından elde edilen sonuçlar iki formda yer alan maddelerin birbirleriyle yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. (Tabachnick & Fidell, 2007). Ölçeğin Türkçe ve İngilizce formlarının dilsel açıdan eşdeğerliğini belirlemek amacıyla yapılan dilsel eşdeğerlik çalışmasından elde edilen sonuçlar iki formda yer alan maddelerin birbirleriyle yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Buna göre Türkçe formda yer alan çeviri maddelerle İngilizce formda yer alan orijinal maddelerin benzeştiği ve ölçeğin dilsel eşdeğerliğinin sağlandığı söylenebilir.

BGİÖ'nün yapı geçerliği AFA ve DFA ile incelenmiştir. AFA sonucunda ölçeğin orijinal formda olduğu gibi tek boyutlu olduğu ve açıklanan toplam varyans oranının %37 olduğu bulunmuştur. Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarında açıklanan varyans oranı için %30 ve üzeri ölçüt olarak alındığı düşünüldüğünde (Büyüköztürk, 2004), ölçeğin yapı geçerliğinin sağlandığı görülmektedir. Diğer bir faktör analizi olan DFA için uyum indeksi sınırları göz önüne alındığında, modelin iyi düzeyde uyum verdiği ve ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formun faktör yapısıyla uyduğu belirlenmiştir. Uyum geçerliği

çalışmasında BGIÖ ile Öz-duyarlık Ölçeği arasındaki korelasyonlar hesaplanmış ve bireysel gelişim inisiyatifinin öz-sevecenlik, paylaşımların bilincinde olma ve bilinçlilik ile pozitif ilişkili olduğu görülmüştür. Psikolojik iyi olmanın önemli bir göstergesi olan öz-duyarlık ile BGIÖ'nün arasındaki bu korelasyon katsayıları ölçeğin uyum geçerliği için önemli bir kanıttır. Yapı ve uyum geçerliğinden elde edilen bu sonuçlar BGIÖ'nün Türkçe formunun geçerliğinin sağlandığını göstermektedir.

BGIÖ'nün güvenilirlik katsayılarının yüksek bulunması güvenilirliğin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin .70 olduğu (Sipahi, Yurtkoru, & Çinko, 2008) dikkate alınır, BGIÖ'nün güvenilirliğinin sağlandığı söylenebilir. Madde analizi sonucunda madde-toplam korelasyonlarının .30 ölçütünü karşıladığı görülmüştür. Madde-toplam korelasyonunun yorumlanmasında .30 ve daha yüksek olan maddelerin, bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği (Büyüköztürk, 2004) göz önüne alındığında, ölçeğin madde toplam korelasyonları açısından yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

BGIÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulara göre, ölçeğin kullanıma hazır olduğu söylenebilir. Ancak geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının lise son öğrencileri üzerinde yürütülmüş olması, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği için farklı gruplar üzerinde yapılacak çalışmalar gereklidir. Ayrıca bu ölçeğin kullanılacağı araştırmaların yapılması ölçme gücüne önemli katkılar sağlayacaktır. Son olarak ölçeğin uyum geçerliğini belirlemek amacıyla, bireysel gelişim inisiyatifiyle ilişkili olabilecek çeşitli duygusal ve bilişsel yapıları (öz-güven, atılganlık, psikolojik iyi olma, proaktivite vb.) değerlendiren, geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış ölçeklerle BGIÖ arasındaki ilişkiler incelenebilir.

Kaynaklar

- Agostinelli, E. (2005). *Counselor trainee's personal development in Australia: The relationship between personal growth initiative, perceived counselling skills, and perceived personal development*. Unpublished doctoral dissertation, The University of Toledo, Ohio.
- Akın, Ü., Akın, A., ve Abacı, R. (2007). Öz-duyarlık ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **33**, 1-10.
- Brink, A. (2007). *Curiosity, personal growth initiative, and life satisfaction in older adults*. Unpublished doctoral dissertation, The Chicago school of Professional Psychology, Chicago.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Geise, C. A. (2008). *Personal growth and personality development: Well-being and ego development*. Unpublished master's thesis, The University of Missouri, Columbia.
- Gillham, J. E., ve Seligman, M. E. P. (1999). Footsteps on the road to positive psychology. *Behaviour Research and Therapy*, **37**, 163-173.
- Hardin, E. E., Weigold, I. K., Robitschek, C., ve Nixon, A. E. (2007). Self-discrepancy and distress: The role of personal growth. *Journal of Counseling Psychology*, **54**, 86-92.
- Hu, L. T., ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structural analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, **6**, 1-55.
- Joreskog, K. G., ve Sorbom, D. (1996). *LISREL 8 reference guide*. Lincolnwood, IL: Scientific Software International.
- Martin, H. M. (2009). *Personal growth initiative as a moderator of the outcome of expressive writing tasks: Test of a matching hypothesis*. Unpublished master's thesis, University of Maryland, College Park-Maryland.
- Ogunyemi, A. O., ve Mabekoje, S. O (2007). Self-efficacy, risk-taking behaviour and mental health as predictors of personal growth initiative university undergraduates. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, **5**(2), 349- 362.
- Robitschek, C. (1998). Personal growth initiative: The construct and its measure. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, **30**, 183-198.
- Robitschek, C. (1999). Further validation of the Personal Growth Initiative Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, **31**, 197-210.
- Robitschek, C. (2002). *Personal growth initiative: An active ingredient for intentional positive change*. Paper presented at the 4th National Conference of division 17 of the American Psychological Association. Houston, TX.
- Robitschek, C. (2003). Validity of Personal Growth Initiative Scale scores with a Mexican American college student population. *Journal of Counseling Psychology*, **50**, 496-502.
- Robitschek C., Ashton M. W., Spering C. C., Martinez M., Shotts G. C., ve Murray D. (2009). *Development of the Personal Growth Initiative Scale – II*. Paper presented at the First World Congress on Positive Psychology, Pennsylvania.

- Robitschek, C., Burnett, A., Foreman, A., & Whittaker, A. E. (2002, August). *Predicting personal growth initiative: A test of self-determination theory*. Poster presented at the annual convention of the American Psychological Association, Chicago.
- Robitschek, C., ve Cook, S. W. (1999). The influence of personal growth initiative and coping styles on career exploration and vocational identity. *Journal of Vocational Behavior, 54*, 127-141.
- Robitschek, C., ve Kashubeck, S. (1999). A structural model of parental alcoholism, family functioning, and psychological health: The mediating effects of hardiness and personal growth orientation. *Journal of Counseling Psychology, 46*, 159-172.
- Robitschek, C. ve Keyes, C. L. M. (2009). Keyes' model of mental health with personal growth initiative as a parsimonious predictor. *Journal of Counseling Psychology, 56*, 321-329.
- Ryff, C. D., ve Keyes C. L. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*, 719-727.
- Seligman, M., ve Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist, 55*, 5-14.
- Shorey, H. S., Little, T. D., Snyder, C. R., Kluck, B., ve Robitschek, C. (2007). Hope and personal growth initiative: A comparison of positive, future-oriented constructs. *Personality and Individual Differences, 43*, 1917-1926.
- Sipahi, B. Yurtkoru, E. S., ve Çinko, M. (2008). *Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Stevic, C. R., ve Ward, R. M. (2008). Initiating personal growth: The role of recognition and life satisfaction on the development of college students. *Springer Science+Business Media B.V., 89*, 523-534.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Wright, S. M., Levine R. B., Beasley B., Haidet P., Gress T. W., Caccamese S., Brady D., Marwaha A., ve Kern D. E. (2006). Personal growth and its correlates during residency training. *Medical Education, 40*(8), 737-745.

Extended Abstract

Psychological research has generally focused on pathology, unhappiness, and human suffering. As social sciences tried to better understand the human being, it became evident that positive aspects of psychological functioning were misunderstood and perhaps most importantly understudied. One of the concepts of the positive psychology is personal growth initiative. Almost whole theorists and practitioners of the developmental psychology field, share the idea that continued personal growth throughout the life span is important for the healthy individual. This process can be stimulated by developmental, environmental, or intentional resources. In terms of the developmental dimension, growth or change typically occurs without the knowledge or awareness of the individual. For example, a child develops a more complex form of moral reasoning without being aware that this is occurring. Regarding environmental factors, personal growth can occur with the individual's awareness but despite the individual's resistance to this growth. An individual who has recently been widowed might be aware that increased self-sufficiency will be a result of this situation but might be resistant to this change because he or she views it as a betrayal of his/her deceased spouse. And last when personal growth is be a result of intentional processes, the individual is fully aware that change is occurring and is actively and willingly involved in the process. For example, an individual who is dissatisfied with his/her vocational choice might actively engage in self-exploration to find a better fit within the world of work (Robitschek, 1998).

Personal growth initiative was assessed using Robitschek's Personal Growth Initiative Scale (PGIS; 1998). The PGIS is a nine-item (e.g., "I take charge of my life") Likert-type scale that assesses the degree to which a person is engaged in the cognitive and intentional process of personal growth and change. Response options range from 1 = definitely disagree, to 6 = definitely agree. Although Robitschek (1998) hypothesized a four-factor solution for her scale, confirmatory factor analysis resulted in rejecting such a model in favor of a one-factor solution among adults enrolled in a wilderness program and college undergraduates. The PGIS has been associated with positive perceptions of family functioning and also has correlated positively with assertiveness, awareness of intentional ways of growth, an internal locus of control, emotional well-being, egalitarian sex roles, instrumentality, and multidimensional well-being (psychological, emotional, and social well-being). The PGIS has correlated negatively with chance locus of control and psychological distress (Robitschek, 1998, 1999, Robitschek and Kashubeck, 1999). Furthermore, PGIS scores have related to better vocational identity, assertiveness, career exploration, and problem-focused coping (Robitschek and Cook, 1999). Cronbach alphas for the scale have ranged from 0.78 to 0.90, with test/retest reliabilities ranging from 0.73 to 0.84 over periods from one to eight weeks

(Robitschek, 1998). These results demonstrated that PGIS had fairly high validity and reliability scores and that this scale was a strong predictor of mental health. Thus, the aim of this research is to translate the Personal Growth Initiative Scale to Turkish and to examine its psychometric properties.

Validity and reliability studies of the PGIS were executed on two sample groups. The first group was 336 high school students. The second group was 68 English teachers. Primarily the PGIS was translated into Turkish by two academicians from English Language and Literature department. After that the Turkish form was back-translated into English and examined the consistency between the Turkish and English forms. Than Turkish form has been reviewed and along with some corrections was prepared for validity and reliability analyses. Before validity and reliability studies, to examine the language equivalency of the scale the correlations between Turkish and English forms were calculated. In this study exploratory factor analysis was performed to examine the factor structure of the scale according to the data obtained from the Turkish students and confirmatory factor analysis was executed to confirm the original scale's structure in Turkish culture. As reliability analysis re-test and internal consistency coefficients, and the item-total correlations were examined.

Results of language equivalency showed that the correlations between Turkish and English items were high (ranging from .72 to .82). These results confirm that Turkish and English forms of the PGIS might be regarded equivalent. The correlation coefficient between Turkish and English form for overall scale was .83. The results of exploratory factor analysis demonstrated that the nine items loaded on one factor and that the factor structure was harmonized with the factor structure of the original scale. The amount of total variance explained by seven factors was 37% and factor loadings ranged from .48 to .70. Similarly, the results of confirmatory factor analysis indicated that the model was well fit. The goodness of fit index values of the model were RMSEA=.055, NFI=.96, CFI=.98, IFI=.98, GFI=.97, AGFI=.94. According to these values it can be said that the structural model of PGIS which consists of one factor was well fit to the Turkish culture.

For concurrent validity the correlations between PGIS and Self-compassion Scale were calculated. PGIS was found positively related to self-kindness, awareness of common humanity, and mindfulness. The internal consistency reliability coefficient of the scale was found as .90 and the test-retest reliability coefficient was found as .94. Also the corrected item-total correlations ranged from .37 to .57. These results demonstrate that this scale is a valid and reliable instrument. Overall findings demonstrated that this scale had high validity and reliability scores and that it may be used as a valid and reliable instrument in order to assess self-compassion levels of individuals. Nevertheless, further studies that will use PGIS are important for its measurement force.